

ODBOROVÝ ZVÄZ PRACOVNÍKOV ŠKOLSTVA A VEDY NA SLOVENSKU

OZ PŠaV (ďalej Zväz) je združenie základných odborových organizácií (ďalej iba ZO), vytvorené na základe slobodného odborového združovania. Prostredníctvom ZO združuje pracujúcich a občanov bez rozdielu profesie, pohlavia, rasy, národnosti, náboženského vyznania, politickej príslušnosti. Zväz je nezávislá, samostatná právnická osoba. Združuje aj záujmové, profesijné a iné združenia, pôsobiace v oblasti školstva a vedy, ktoré sa stotožňujú s cieľmi, programom a stanovami Zväzu. V súčasnosti združuje Zväz viac než 2 900 ZO, ktoré majú viac ako 75 000 členov. Zväz je členom Konfederácie odborových zväzov SR (KOZ SR) a viacerých medzinárodných organizácií.

Poslanie

Poslaním Zväzu je ochrana, obhajoba a presadzovanie oprávnených záujmov a požiadaviek svojich členov prostredníctvom zákonných inštitúcií a kolektívneho vyjednávania. Kolektívna zmluva vyššieho stupňa uzavretá medzi KOZ, vládou SR a zamestnávateľmi, zabezpečuje zlepšenie podmienok pre zamestnancov na všetkých úrovniach. Jednotlivé odborové organizácie môžu so zamestnávateľom dohodnúť zlepšenie pracovných a sociálnych podmienok svojich členov aj nad rámec kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa.

Pôsobenie

Zväz pôsobí predovšetkým v oblastiach:

- pracovnoprávnej,
- mzdovej,
- sociálnej
- bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci (BOZP).

Pracovnoprávna oblasť

Zväz zabezpečuje svojim členom bezplatné právne a poradenské služby a ochranu ich práv vyplývajúcich z pracovnoprávnych vzťahov voči zamestnávateľom, štátnym a samosprávnym orgánom a v súdnom konaní bezplatné právne zastúpenie. Zúčastňuje sa na tvorbe legislatívy predovšetkým pripomienkovaním vyhlášok, nariadení a zákonov, ale i priamou účasťou svojich zástupcov v orgánoch pripravujúcich legislatívne predpisy.

Mzdová oblasť

Kolektívnym vyjednaním Zväz dosahuje predovšetkým:

- zvyšovanie mzdových taríf,
- medziročný mzdový nárast,
- úroveň odstupného a odchodného nad rámec zákonníka práce,
- úroveň nadtarifných zložiek platu,
- prispievanie zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové poistenie (DDP) alebo sporenie (DDS),
- výšku sociálneho fondu (SF) nad rámec zákona.

Sociálna oblasť a pracovné podmienky

Zväz poskytuje a zabezpečuje:

- finančné príspevky z podporného fondu pre svojich členov, ktorí sa dostali do vážnych finančných ťažkostí,
- príspevok na doplnkovú rekreáciu,
- EXOD, ako ďalšiu formu vzdelávania pedagogických zamestnancov v čase prázdnin, vrátane finančného príspevku,

- bezplatný informačný servis – vlastný zväzový časopis, priebežné informácie,
- pomoc pri rekvalifikácii,
- pomoc pri uplatňovaní práva na prácu.

V rámci kolektívneho vyjednávania Zväz presadzuje

- zvýšenie výmery dovoleniak,
- skrátenie týždňového pracovného času,
- prispenie zamestnávateľa na DDP, alebo DDS
- vytváranie sociálneho fondu nad rámec zákona.

Organizačná štruktúra

Najvyšším orgánom Zväzu je zjazd, ktorý sa koná spravidla každé štyri roky. V období medzi zjazdmi je najvyšším orgánom Zväzu Rada Zväzu. Jej členmi sú predseda Zväzu, podpredsedovia Zväzu a členovia delegovaní Združeniami Zväzu.

Výkonným orgánom Zväzu je Predsedníctvo Zväzu, ktoré zabezpečuje plnenie uznesení zjazdu a Rady Zväzu.

V rámci Zväzu pôsobia tri autonómne združenia – rovnocenné profesijno-odborové orgány Zväzu, ktoré zabezpečujú realizáciu záujmov Zväzu vo vymedzených oblastiach:

- Združenie základného školstva,
- Združenie stredného školstva,
- Združenie vysokých škôl a priamo riadených organizácií MŠ SR.

Pre zabezpečenie chodu orgánov Zväzu, odbornú a metodickú činnosť, má Zväz zriadený Úrad Zväzu a platený aparát.

Finančné zabezpečenie činnosti Zväzu

Činnosť Zväzu je zabezpečovaná z odvodov časti členských príspevkov základných organizácií Zväzu. Z príspevkov ZO sa podľa ročného rozpočtu financuje činnosť Úradu Zväzu a plateného aparátu, odvody za členstvo v KOZ SR a v medzinárodných organizáciách, tvorba fondov (podporný a štrajkový), zahraničné styky a pod. Vyše dvoch tretín príspevkov zo ZO sa priamo alebo nepriamo vracia členskej základni prostredníctvom financovania činnosti regionálnych orgánov a ZO.

Zväz má vo vlastníctve rekreačno-vzdelávacie zariadenie v Čingove v Slovenskom raji a v spoluvlastníctve rekreačno-vzdelávacie zariadenie v Kežmarských Žľaboch, kde je možnosť individuálnych pobytov a v čase prázdnin organizovanej rekreácie s finančným príspevkom na poukazy.

Spolupráca a medzinárodné zastúpenie

Zväz pri zabezpečovaní úloh spolupracuje so základnými organizáciami. Spoločne s nimi sa podieľa:

- na kontrole plnenia záväzkov vyplývajúcich z KZ,
- na kontrole dodržiavania pracovnoprávných predpisov a predpisov z oblasti BOZP,
- na kontrole objektivity vyšetrovania pracovných úrazov a ich odškodnenia,
- pri delegovaní zástupcov do komisií pri výberových konaniach na pracovné miesta a funkcie.

Zväz je členom KOZ SR a medzinárodných organizácií: Education International (EI), ktorá združuje viac než 29 miliónov školských zamestnancov na svete; v rámci Európskej únie je Zväz členom Paneurópskeho výboru a zúčastňuje sa práce Európskej komisie. Na úrovni Zväzu a v rámci orgánov Zväzu a združení rozvíja medzinárodnú spoluprácu s partnerskými Zväzmi a regiónmi.

Prečo byť odborovo organizovaný?

Odbory majú výnimočné postavenie v tom, že ako jediný oprávnený zástupca zamestnancov môžu vystupovať voči zamestnávateľom prostredníctvom odborových zväzov a KOZ SR, voči štátnym orgánom a vláde SR i regionálnym správnym orgánom. Odbory realizujú ideu solidarity v súčasnom trhovom hospodárstve.

Byť členom odborového hnutia vyjadruje realizáciu ústavného práva slobodne sa združovať. Byť členom znamená zapojiť sa do činnosti odborov a nepriživovať sa na výsledkoch kolektívneho vyjednávania.

Bez odborov

* nie je zabezpečená kontrola na dodržiavaním

- pracovnoprávných predpisov,
- mzdových predpisov,
- predpisov z oblasti BOZP,

* nemožno uzatvoriť kolektívnu zmluvu a teda kolektívne vyjednávať so zamestnávateľom o

- platových otázkach,
- pracovnom poriadku,
- pružnom pracovnom čase,
- pracovných podmienkach,
- zvýšení odstupného po skončení pracovného pomeru z organizačných dôvodov,
- poskytnutí pracovného voľna nad rámec stanovený právnymi predpismi,
- zvýšenom príspevku zamestnávateľa pri ochorení zamestnanca alebo člena jeho rodiny,

* nemali by zamestnanci zákonnú možnosť získať informácie o činnosti zamestnávateľa, jeho zámeroch a ekonomike organizácie.

Čo dosiahol Zväz za posledných päť rokov

Pre pracovníkov v školstve Zväz vyjednal:

- v roku 2002 ich preradenie do pedagogickej tabuľky a tým aj vyššie mzdy o 25 až 35 %,
- v roku 2003 zaradenie pedagogických pracovníkov do tzv. pedagogických tabuliek a tým zvýšenie miezd o 43 % a úpravu miezd nepedagogických pracovníkov,
- v roku 2003 a ďalších rokoch zachovanie tarifného odmeňovania,
- v roku 2005 zvýšenie tarifných miezd o 5 %,
- v roku 2006 zvýšenie tarifných platov o 6 %,
- v rámci kolektívnej zmluvy možné predĺženie dovolenky o týždeň, skrátený pracovný čas, odchodné a odstupné, sociálne istoty, právnu ochranu, príspevky zamestnávateľa na DDP, sociálny fond, predovšetkým však zachovanie tarifných platov,
- navyšovanie štátneho rozpočtu pre školstvo.

Podrobnejšie informácie o OZ PŠaV nájdete na adrese <http://www.ozpsav.sk/>.